

Колись тут приносили жертви на догоду Вісьмом. То було багато тисячоліть тому, але камінь пам'ятає. На схилі стояв скромний храм, із якого було видно всі кінці острова, а затерті кам'яні сходи вели до простої кам'яної плити. Тепер тут стоїть палац із золотими залами й підлогою з білого мармуру. На стінах висять блискучі шовкові гобелени, що розповідають вигадливі історії про кохання й війну, про загибель тиранів. Повітря насичене пахощами, розкішними та п'янкими.

«Тут загинув мій батько».

Яна Валіт ішла пліч-о-пліч зі своїм братом-близнюком Руко, змушуючи себе зберігати спокій. Імператор не має причин її кривдити: вона не зробила нічого поганого.

Принаймні такого, про що він може знати.

За ними по п'ятах ступала Ясіла. Її кроки приглушували вишукані антикварні килими, що застеляли підлогу. Яна могла не озиратись чітко уявити лице матері — зосереджене, гордовите. Ясіла носила свою славнозвісну красу, немов маску: на її злегка смаглявій шкірі не відбилися роки втрат і нещастя. Трохи сурми, крапля парфумів. За три кроки позаду — і далека, як місяць.

Вона знала, що імператор цього ранку викличе їх сюди? Питати було безглуздо. Ясіла виросла заручницею на Драконовому острові Гелія, де таємниці збирають, наче коштовні самоцвіти. Вона рано навчилася тримати язика за зубами та стримувати серце.

Вони рушили новим тихим коридором, що лежав у глибині свята святих. За їхнім наближенням спостерігав самотній вартувий, що тримав руку на ефесі меча. Він був одягнений у форму

імператорського охоронця — чорні штани й червону туніку з п'ятьма чорними слідами від пазурів. Емблемою Ведмеда, яку носив на честь імператора. Яні подумалося, що сам він радше тримається як воїн-Пес: стоїть у напруженій, динамічній позі, трохи перенісши вагу на пальці ніг. Ясіла навчила своїх дітей помічати таке. Поки вони йшли перед пронизливими очима вартового, Яна помітила квадратний срібний перстень на його середньому пальці. Емблему Пса. Постаралася не всміхнутись, уявивши материне нагадування: «Янаро, це не гра. Це наше виживання».

Ще один поворот, ще один напахчений коридор, майже такий самий, як попередній. Без вікон, без жодного орієнтиру для Яни. Вона знала, що це одна з хитрощів свята святих. Навіть досвідчені придворні входять до тронної зали з мультим відчуттям, наче одночасно прийшли туди, куди мали, й загубилися.

За цими стінами є цілий світ, нагадала собі Яна. Там, усюди на імператорському острові та в менших його палацах, придворні шпацерують прогулянковими садами й лісовими стежками, переповідають одне одному скандали чи закочують нові під оглушливе ревіння пінистих фонтанів. Слуги стікають потом у пральнях, обпикають пальці на кухнях, говорять про бажання піти, ділячись самокруктами за службовими хижками.

Яна відчула в грудях знайоме напруження — бажання вибігти на ясне ранкове сонце й щезнути. Втекти від вартових і поплисти човном назад на материк, злитися зі жвавими вулицями в центрі Ар-маса. Зловити якийсь транспорт, що їхатиме зі столиці, й податися на північ, до Шрамгорода чи якогось іншого занепаłego місця на кордонах. Почати життя заново, з новим іменем...

Мрія, фантазія.

Донька Андрена Валіта, Великого зрадника, не може втекти. Не може зникнути в натовпі. Останні вісім років — половину її життя — за Яною та її родиною безперестанку стежили. Коли сусіди по сідці жалілися на накопичення сміття, на зростання цін на харчі, на вуличну злочинність, Валіти тримали роти на замку. Висловлювати свої думки було для них недоступною розкішшю. Їм доводилося повсякчас вважати, що хтось усе слухає й дуже хоче донести на них Псам. Їхнє життя було ливною, натягнутою над водою, в якій кружляють акули.

Руко гриз губу. Яні хотілося попросити його не хвилюватися, сказати, що все буде гаразд. Але спробувавши заговорити, вона виявила клубок у горлі. Вона ніколи не могла брехати братові.

∞ ∞ ∞

Палацові Пси надійшли серед ночі. Тупіт чобіт по сходах, різкий стук у двері. Яна, миттю прокинувшись, відкинула простирadlo та скинула ноги з ліжка. Вона сама навчилася переходити так із глибокого сну в стан підвищеної готовності. Хоча її родина офіційно живе під захистом імператора, він не всебічний. Удосталь людей досі вважає, що з Валітами після повстання вчинили надто милосердно. Папірець не відіб'є клинка вбивці.

— Прошу відчинити, — гукнув голос із-за дверей.

Зіскочивши на підлогу, Яна сягнула на нижній ярус ліжка та штурхнула Руко в передпліччя. Той застогнав і щільніше закутався в ковдру.

— Руко, — роздратовано процідила Яна. Вона любила свого брата, але ж, ради Вісьмох... — *Ворушись*.

У вітальні стояла перед дзеркалом її мати, заколюючи на потилиці довге чорне волосся.

— Янаро, відчини нашим гостям.

Валіти мешкали в тісній трикімнатній квартирі над кравецьким ательє. До неї треба було підійматися трухлявими дерев'яними сходами, абияк прикріпленими до зовнішньої стіни. Коли кравець запропонував замінити їх, Ясіла відмовилася. Хай шлях до її дверей буде зрадливий. Молодий сержант-Пес, оцінивши ризик, пішов на гору сам. Його загін чекав унизу, позіхаючи в оксамитовій темряві й не знімаючи кийків із поясів.

Сержант відрекомендувався байдужливим голосом, не виказуючи почуттів.

— Пані Валіт! Сержант Шал Ворті. Його Величність викликає вас на острів. Ні, не вашу наймолодшу доньку — лише вас і двійнят. Один із моїх офіцерів нагляне за... — Він спробував пригадати ім'я. *Восьмеро*, та як там її звати, ту малу?

— Ністалою, — підказав Руко. Мати суворо на нього зиркнула. Сержант кивнув Руко.

— Ністалою. Дякую, пане.

Пане. Це звертання видавалось Яні дивним, але формально було правильне. Учора їй з братом виповнилося шістнадцять. За законом Руко став чоловіком.

«А скільки сержантові?» — замислилась Яна, вивчаючи його в сьйві свічок. Усього на кілька років більше, ніж їм. Він скидався на героя з танцювальної трагедії, емоційного та спортивного, з приголомшливими зелено-карими очима та гладенькою смаглявою шкірою теплого відтінку. Він як міг напустив на себе суворості, силкуючись злитися з досвідченішими членами свого загону. Його пишні вуса зливалися з густою щетиною, а темно-каштанові кучері були коротко підстрижені. Зате руки в нього були юнацькі, а фігура й підборіддя — ще хлоп'ячі. Двадцять один, вирішила Яна. Ледве пішов із Псячого Мису й одразу став сержантом на чолі загону — отже, його готують до високої посади в імперії...

От срака.

Яна вивчала його, а він вивчав її. В його очах палав внутрішній вогонь. Псячий зір. Рідкісне вроджене вміння з моторошною точністю читати чужі думки й почуття. Янине серце застережно тьохнуло. Що він побачив? Що вона виказала?

Очі сержанта згасли, знову ставши такими, як зазвичай.

— Насправді двадцять два. — Він сумовито потер підборіддя. — Як гадаєте, може, борода допомогла б?

Яні сподобалось, як він пожартував, щоб угамувати збентеження, викликане його даром. Однак це не змінило факту, що імператор, який міг наказати кому завгодно провести їх на острів, обрав того, хто може бачити їх наскрізь. Тільки, либонь, не їхню матір. Дитину, виховану Драконами.

Швидко обійняти Ністалу, сонну, тривожну й роздратовану через те, що її кидають (чому її завжди кидають, це несправедливо), — і час йти. Поки вони спускалися зі сходів слідом за сержантом Ворті, Яна зашепотіла Руко на вухо, попереджаючи його про Псячий зір. Він кивнув. Сам уже бачив.

Місто Армас було зведено за системою сіток — колись революційною, а нині звичною. Янина сітка, С4 Пн-3х, складалася, як воно зазвичай і було, з восьми сполучених квадратів, що оточували спільне подвір'я. У більш фешенебельних куточках столиці цей спільний простір обертали на рай — такий, як його уявляли модники

того року. (У 1531-му то були пишні ароматичні сади: усі схибнулися на пишних ароматичних садах.) Янин квадрат годі було назвати фешенебельним, але він був гарно доглянутий, мав громадський городик і дорослі плодові дерева, а також кахлевий молитовний восьмикутник для вірних. Занепалий, але пристойний. Довідавшись, що до них переїдуть Валіти, мешканці квадрату 3 склали клопотання проти цього. «Ми віддані громадяни Орруну, — ішлося в ньому. — Ми не хочемо, щоб ці люди паплюжили наш дім». За кілька років деякі з них пом'якшили свою думку. Деякі — ні.

Прихід загону розбудив їх усіх. Заворожені сусіди позвішувалися з вікон. Вони вже не раз і не двічі бачили, як матір сімейства забирали на допити, але завжди саму. Це було щось новеньке. Що тепер буде з Валітами? Їх знову буде зганыблено?

— Що таке? — гукнув хтось униз. — Куди ви їх ведете?

— Перепрошую, що потривожив, громадяни, — відповів сержант Ворті. В перекладі з Псячої — «не ваше діло». Він поплескав по плечу одну зі своїх офіцерів — жінку старшого віку. — Залишся й постеж за малою. — Коли жінка рушила, затримав її та вже тихіше додав: — Вона злякана, намагається це приховати. Будь із нею терпляча.

Люди й досі гукали вниз, вимагаючи відповідей. «Що вони накоїли?» «Їх заарештовано?» «А ми роками казали: їм не можна довіряти...»

— Добраніч, громадяни. — Тон сержанта вже змінився. Вони почули в ньому застереження й затихли. Вичекавши напружену мить, він додав — знову приязно: — Хай захистять вас Восьмеро...

— ...і зостануться Сховані, — відповіли люди, хтось упевнено, а хтось — не дуже.

* * *

Найближчі доки стояли за кілька миль на схід. На шляху туди вони проминули житловий сектор і перетнули квадрати, відведені під теслярські майстерні та кузні, а також просторі склади, де люди працювали всю ніч, вантажачи й розвантажуючи щось при світлі ліхтарів. Деякі робітники кивали сержантові, коли той минав їх. Одна жінка кинула свій вантаж і приклала кулак до грудей, виконуючи привітання Псів. Це було більше ніж виявом поваги до

його посади. Руко штурхнув Яну й самими губами вимовив: «Ворті». Аж ніяк не рідкісне прізвище, але якщо вже сержант володіє Псячим зором і швидко пішов угору...

— Я його небіж, — урешті пояснив він.

Янина шкіра вкрилася сиротами. Верховний командував Гатт Ворті загинув вісім років тому, коли її батько спробував улаштувати переворот. Коли Андрен кинувся на сходи, що вели до трону, саме Гатт Ворті побачив загрозу та став між імператором і Андреновим клинком. То була поворотна мить повстання. Самопожертва Гатта Ворті. Зрада Андрена Валіта.

— Мені прикро, — сказав Руко.

— Бачу, — відповів Ворті. Ще б пак. *Ці очі*. Трохи помовчавши, він додав: — Дякую.

У північно-східних доках було тихо, море злегка плюскало об причал. У цю годину, що передувала світанку, світ оповивала понура сірість — колір утрати, колір жалоби. Готувалися відчалити двійко рибальських човнів. Їхні команди рухалися в мовчазній гармонії, що зродилася зі щоденної рутини. На дахах витягували шії картини, різко перегукуючись через воду. «Ми тут, ми тут. Починається новий день».

Сержант Ворті пройшов наодинці причалом, щоб оглянути їхній човен, і полишив неодмінний обшук на свій загін. Можна було подумати, ніби він не хоче брати в ньому участі. Яна квапливо зняла із себе одяг під убивчим поглядом своєї охоронниці. Обшук не був лагідний. Жінка грубо розплела коротку кіску Яни, обтиццала та обмацала її тіло жорстокими пальцями.

— А чого ти чекала? — процідила вона, коли Яна обурилася. — Донька Зрадника.

Яна, стримуючи сльози, як могла причепурилася без гребінця. Волосся в неї було пряме й чорне, як у матері та брата, з ледь помітними пасемцями, що переливалися пурпуром і блакиттю й виділялися лише за певного освітлення. Спадщина їхньої пращурки — Ястали Великої, останньої імператриці-Ворона.

Ліворуч від неї Руко жартував із чоловіками, що його обшукували. Саме так він навчився виживати з проклятим іменням Валітів на шії. Яна користувалася тямкою, Руко — веселістю.

А їхня мати?

Гідністю.

Коли Пси підійшли ближче, Ясіла витягнула руки й нахилила голову — суцця богиня, що жалує своїм служницям привілей роздягати себе. Відбулася коротка дискусія про прикрашену самоцвітами заколку — чи не можна скористатися нею як зброєю?

— Можна, — вирішила за них Ясіла й віддала заколку. — Лишіть собі за труди, — тихо додала. Цей дарунок позбавив їх влади забирати.

Коли жінки шанобливо розкланялися, Ясіла кинула погляд на доньку. «Ось як треба, Янаро». А Яна вже не вперше подумала: «Навіть якщо доживу до ста років, не наживу матеріної вишуканої хитрості, королівської непокірності».

Після повстання Ясілу викликали на імператорський острів десятки разів. Її візити не мали якогось явного розпорядку. Імператор Берсун міг вимагати її присутності три вечори поспіль, а міг цілий сезон не згадувати її імені. Так чи інакше, Ясіла була прикута до нього невидимим ланцюгом. Його величність мав право смикати за нього як заманеться й коли заманеться.

А чому він її викликав? На те могла бути одна очевидна мерзотна причина. Ясіла, розумна, заворожливо вродлива тридцятип'ятирічна жінка, зустрічалася з імператором у його особистих покоях сама — без слуг, без охоронців. Як же придворні були закохані в цю думку, як сміялися, прикриваючи роти рукавами... Суворий старий вояк, загадкова вдова.

Яна не бажала про таке думати. Її мати та імператор.

Вартовий вручив їй брунатні бавовняні штани й туніку того ж кольору з довгими рукавами. Якби Псів запитали, вони сказали б, що бережуть імператора. Ці костюми не мали кишень, а їхня матерія була надто тонка, щоб під нею можна було сховати зброю. Але також це було зумисною образою: Валітів, колись багатих і могутніх, представляють при дворі в убранні, що більше пасує до праці на фермі.

Яні було байдуже — вона ненавиділа виряджатись, — але одяг виявився завеликим для її маленького худенького тіла. Вона замислилася, чи не дали їй помилково костюм Руко. Але повернувшись до брата, збагнула, що ні. Той уже вдягнувся й мав такий вигляд, як і завжди останнім часом: скидався на золотого бога. Падлюка.